

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра безпеки життєдіяльності

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА» Галузь знань – 10 «Природничі наук» Спеціальність – 101 «Екологія» Освітня програма – «Екологія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	8
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Розпутній Олександр Іванович Посада: завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля 3А), 538 аудиторія (кафедра безпеки життєдіяльності). E-mail: rozputny_bzd@ukr.net Зв'язок з викладачем: +380974817914
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Екологічна безпека» є обов'язковим компонентом освітньої програми спеціальності «Екологія», яка формує у студентів необхідні компетентності щодо оцінки екологічних ризиків та забезпечення екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Екологічна безпека» використовує знання здобуті під час вивчення таких дисциплін як Основи загальної екології», «Техноекологія», «Урбоекологія», «Екологічна експертиза», «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище», «Безпека життєдіяльності», «Екологічне право».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Екологічна безпека» є формування необхідних компетенцій щодо забезпечення екологічної безпеки, сталого та екологічно збалансованого розвитку суб'єктів господарювання, оцінки ризиків прояву екологічних небезпек, розуміння основних закономірностей формування екологічних небезпек і управління безпекою, а також набуття практичних вмінь і навичок щодо обґрунтування управлінських рішень та розроблення практичних заходів з управління екологічною безпекою.

<p>Формат дисципліни</p>	<p>Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів та використанням системи електронного навчання на платформі Moodle.</p> <p>За необхідності (індивідуальні графіки, інклюзивне навчання, дистанційна форма навчання тощо) можуть бути використані сервіси для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей: Zoom, Google Meet, Skype, Viber.</p> <p>Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>PH04.1. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>PH09.1. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення щодо забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>PH12.1. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведження з виробничими та муніципальними відходами з дотриманням вимог екологічної безпеки.</p> <p>PH15.1. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів з урахуванням вимог екологічної безпеки.</p> <p>PH17.1. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів з урахуванням вимог екологічної безпеки</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ</p> <p>Тема 1.1. Поняття про екологічну безпеку та загрози екологічній безпеці</p> <p>Тема 1.2. Стратегічні цілі та завдання щодо підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливу та наслідків зміни клімату в Україні</p> <p>Тема 1.3. Системний аналіз та розрахунок екологічних ризиків</p> <p>Тема 1.4. Державне регулювання та управління екологічною безпекою в Україні</p> <p>Тема 1.5. Економічний механізм екологобезпечного розвитку</p> <p>Тема 1.6. Оцінка впливу на довкілля та проблеми її організації.</p> <p>Стратегічна екологічна оцінка</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ</p> <p>Тема 2.1. Екологічна безпека атмосферного повітря</p> <p>Тема 2.2. Екологічна безпека водних ресурсів України</p> <p>Тема 2.3. Екологічна безпека та раціональне використання земельних ресурсів та надр</p> <p>Тема 2.4. Екологічна безпека збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, природно-заповідного фонду та національної екологічної мережі</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ДЛЯ ТЕРИТОРІЙ ТА ГРОМАД</p> <p>Тема 3.1. Поняття про техногенно-екологічну безпеку та її складові</p> <p>Тема 3.2. Екологічна безпека в умовах надзвичайних ситуацій</p> <p>Тема 3.3. Управління відходами та екологічна безпека</p> <p>Тема 3.4. Радіаційна та ядерна безпека як складова екологічної безпеки територій і акваторій.</p>

	<p style="text-align: center;">Теми практичних занять</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідентифікація факторів та джерел екологічних небезпек 2. Розробка планів стратегій екологічної безпеки територій та громад 3. Екологічні ризики та їх оцінка 4. Екологічне прогнозування: суть, мета, завдання, елементи і види прогнозу 5. Оцінка екологічних збитків і впливів 6. Порядок здійснення оцінки впливу на довкілля підприємств та об'єктів 7. Оцінка екологічної безпеки та екологічних ризиків щодо стану атмосферного повітря в населених пунктах та регіонах України 8. Оцінка екологічної безпеки та екологічних ризиків щодо стану водних ресурсів 9. Оцінка екологічної безпеки та екологічних ризиків стосовно використання земельних ресурсів та надр 10. Оцінка екологічної безпеки та екологічних ризиків природно-заповідного фонду та національної екологічної мережі 11. Оцінка техногенно-екологічної безпеки 12. Оцінка екологічної безпеки в умовах надзвичайних ситуацій 13. Оцінка екологічної безпеки щодо поводження з відходами та розробка програм поводження з відходами на території громад та регіонів 14. Оцінка радіаційної безпеки та радіаційних ризиків.
<p>Методи навчання</p>	<p>В процесі навчання використовуються наступні методи: доповіді, індивідуальні завдання, дискусії, тестові та розрахункові завдання, есе. Із наочних засобів використовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point та навчальні відеофільми, друковані роздаткові матеріали, а також інформаційні стенди у навчальній аудиторії, таблиці з довідковими даними, схеми та плакати, макети.</p> <p>Під час практичних занять і самостійної роботи студент має ознайомитися з теоретичним матеріалом, а індивідуальної роботи – виконати есе в межах навчальної програми курсу, яке виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі вивчення курсу.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, а виявлення ознак академічної недоброчесності (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для їх незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідуватимуть усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять буде згідно графіку консультацій викладача. За наявності об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>

Базові

Основна література (підручники, посібники)

1. Екологічна безпека: підручник / В.М. Шмандій, М.О. Клименко, Ю.С. Голік, А.М. Прищеп, В.С. Бахарєв, О.В. Харламова. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 366 с.
2. Забезпечення екологічної безпеки: підручник / М.В. Сарапіна, В.А. Андронов, С.Р. Артем'єв, О.В. Бригада, О.В. Рибалова. Харків: НУЦЗУ, 2019. 246 с.
3. Екологічна безпека інженерної діяльності: підручник / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, В. В. Вембер. Київ : Кондор, 2020. 212 с.
4. Екологічна безпека: навчальний посібник. М.Ю. Краснянський. Київ: Кондор, 2018. 180 с.
5. Екологічна безпека: методичні вказівки для виконання самостійних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» / Укладачі О.І. Розпутній, І.В. Перцьовий, В.В. Скиба, В.Ю. Герасименко, В.П. Бабань. Біла Церква, 2022. 11 с.

Допоміжні

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 26.06.1991 р. № 1268-ХІІ. Дата оновлення: 01.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
3. Екологічна безпека України : навчальний посібник / М. І. Хилько. Київ, 2017.
4. Екологічна безпека та економіка: монографія / М.І. Сокур, В.М. Шмандій, Є.К. Бабець, В.С. Білецький, І.Є. Мельнікова, О.В. Харламова, Л.С. Шелудченко. Кременчук, ПП Щербатих, 2020. 240 с.
5. Безпека людини у сучасних умовах: монографія / В.В. Березуцький та ін. Харків : ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
6. П'ять років бойових дій на сході України : Екологічні проблеми у інфографіці. Київ: ОБСЄ, 2019. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/b/0/445369.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал БНАУ системи електронного навчання на платформі Moodle <https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=2280>
2. Наукова бібліотека БНАУ, електронний ресурс: <https://library.btsau.edu.ua/>
3. Репозитарій Білоцерківського НАУ: веб-сайт. URL: <http://rep.btsau.edu.ua>
4. Законодавство на сайті Верховної Ради України: веб-сайт. URL: <https://rada.gov.ua>
5. <http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
6. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України: веб-сайт. URL: <https://mepr.gov.ua/>
7. Законодавство на сайті Верховної Ради України: веб-сайт. URL: <https://rada.gov.ua>
8. Екологічна безпека та природокористування. Збірник наукових праць: веб-сайт. URL: <http://es-journal.in.ua/index>

Рекомендовані
джерела інформації